

Undervisningsministeriet

Den 29. januar 2018

Samlenotat for Rådsmødet (uddannelse) den 15. februar 2018

Uddannelse

Punkt 1: Midtvejsevaluering af programmet Erasmus+ og fremtidige retningslinjer for tiden efter 2020

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 2)

Punkt 2: Fremme af uddannelsesaspekterne i Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 5)

Punkt 1: Midtvejsevaluering af programmet Erasmus+ og fremtidige retningslinjer for tiden efter 2020

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Baggrund

I løbet af 2017 har medlemsstaterne og Kommissionen gennemført midtvejsevalueringer af Erasmus+-programmet, EU's støtteprogram for uddannelse, ungdom og idræt. Resultatet af Kommissionens midtvejsevaluering, som bl.a. bygger på de nationale midtvejsevalueringsrapporter, offentliggøres den 29. januar 2018. Resultaterne herfra forventes at skulle føde ind i Kommissionens forslag til efterfølgerprogram for Erasmus+, der forventes offentliggjort i forsommeren 2018 sammen med andre sektorprogrammer og umiddelbart efter Kommissionens forslag til næste flerårige finansielle ramme (MFF).

2. Formål og indhold

Det bulgarske formandskab lægger i sit debatoplæg op til en drøftelse, der skal give nogle foreløbige retningslinjer for, hvordan et kommende Erasmus+-program skal se ud.

Drøftelsen forventes at fokusere på, hvordan et kommende program kan bygge på det nuværende Erasmus+-programs succes, og hvordan det i højere grad også kan understøtte innovation, digitalisering og demokratiske værdier samt om muligt blive bedre til at inkludere grupper, der er underrepræsenterede i det nuværende program.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Kommissionens endnu ikke fremsatte forslag om nyt Erasmus+-program vil indgå i MFF-forhandlingerne og derigennem få konsekvenser for statsfinanserne og EU-budgettet.

7. Høring

Samlenotatet for rådsmødet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 25. januar 2018. Ved høringen af samlenotatet indkom følgende bemærkninger, som gengives i fuld længde.

Gymnasieskolernes Lærerforening (GL):

"GL opfordrer Danmark til at arbejde for, at Erasmus+ ikke kun bruges af de bedrestillede elever og studerende, men at støtten i programmet gør det muligt også for dårligt stillede at deltage i udvekslingen. Man bør se nærmere på årsagen til, at relativt få lærere deltager i Erasmus

udvekslingsaktiviteter og sikre, at programmet både tilbyder kortere og længere udvekslingsophold og arbejde for at fjerne de barrierer, der er for lærernes deltagelse.”

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA):

”FA kan umiddelbart støtte regeringens generelle holdning på de to punkter og ser frem til at se konklusionerne fra evalueringen af Erasmus+. Derudover har FA ingen bemærkninger.”

FTF:

”FTF støtter, at der i den kommende periode for Erasmus+ programmet gøres en særlig indsats for at inkludere grupper, der i dag er underrepræsenteret. FTF kan endvidere støtte, at der sættes fokus på at skabe stærkere sammenhæng mellem videregående uddannelse, forskning og innovation, men ønsker at understrege, at dette fokus også skal omfatte den udvikling og forskning, der ligger på erhvervsakademier og professionshøjskoler.”

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS):

”I øjeblikket er det kun omkring 5 pct. af budgettet i Erasmus+, der allokeres til den ikke-formelle voksenundervisning, herunder folkeoplysende aktiviteter. I det formelle uddannelsessystem får børn, unge og voksne formelle kompetencer, der ofte er rettet mod arbejdslivet. I den ikke-formelle sektor tilegnes livskompetencer i et bredere perspektiv, som både er arbejdsrettet, men også rettet mod aktivt deltagelse i demokratiet og i samfundet generelt, håndtering af eget helbred, egen finansielle situation, osv. Det er kompetencer, der i stigende grad vil blive behov for. Derfor foreslår vi, at regeringen også har fokus på at øge andelen af midler inden for Erasmus+, der går til den ikke-formelle voksenundervisning. Et andet punkt, der kræver opmærksomhed i udarbejdelsen af fremtidige retningslinjer, er en afbureaukratisering af programmet. Selvom der er gjort noget for at mindske de administrative byrder i forbindelse med både ansøgning, administration og afrapportering, er det fortsat meget vanskeligt for især små aktører at deltage i projekter under Erasmus+.”

Danske Lærerorganisationer International (DLi):

”DLI ønsker, at finansieringen af Det Europæiske Solidaritetskorpss skal ske som en merbevilling, og ikke finansieres inden for den nuværende budgetramme for Erasmus+. DLI henviser endvidere til sit tidligere høringssvar vedrørende Det Europæiske Solidaritetskorpss i forhold til dette emne. DLI mener, at mulighederne for støtte gennem Erasmus+ til efter- og videreuddannelse af undervisere skal opprioriteres i overensstemmelse med ønsket fra mange sider om fokus på høj kvalitet i uddannelse samt efter- og videreuddannelse af lærere, undervisere og pædagoger. Endvidere mener DLI, at Erasmus+-programmet skal søge at få flere studerende med en svagere socioøkonomisk baggrund til at deltage og at medlemslandene tilsvarende skal have til opgave at tilpasse relevante reformer og politikker så dette mål kan nås.”

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til, at medlemsstaterne indleder overvejelserne om et kommende Erasmus+-program og udveksler synspunkter og prioriteter herom.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fokus for den politiske drøftelse og vil i sit indlæg fokusere på, hvordan et nyt Erasmus+-program kan styrke mobiliteten i Europa og kvaliteten i uddannelserne. Regeringen vil endvidere fokusere på, at der skabes stærkere sammenhæng mellem videregående uddannelser, forskning og innovation. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelsen ikke foregriber de kommende MFF-forhandlinger.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 2: Fremme af uddannelsesaspekterne i Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Baggrund

Den 17. november 2017 deltog EU's stats- og regeringschefer i det uformelle Sociale Topmøde i Göteborg, hvor der indgik en uformel drøftelse af uddannelse og kultur bl.a. på baggrund af Kommissionens meddelelse af 14. november 2017 om *Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur*. Resultatet af denne drøftelse afspejledes i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 14. december 2017.

2. Formål og indhold

Det bulgarske formandskab ønsker med deres debatoplæg at lægge op til en drøftelse af mål og midler for de aspekter af Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017, der vedrører uddannelse, herunder bl.a. europæiske universitetsnetværk, sprog læring og gensidig anerkendelse af eksamensbeviser.

Drøftelsen forventes at fokusere overordnet på rammerne for disse initiativer og på, hvordan man kan fremme en tilgang til uddannelse, der imødekommer behovene for digitalisering, livslang læring og innovation.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En eventuel opfølgning gennem implementering af visse af forslagene fra DER-konklusionerne vil dog kunne medføre lovgivningsmæssige konsekvenser og konsekvenser for EU's budget og statsfinanserne.

7. Høring

Samlenotatet for rådsmødet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 25. januar 2018. Ved høringen af samlenotatet indkom følgende bemærkninger, som gengives i fuld længde.

Gymnasieskolernes Lærereforening (GL):

”GL gør opmærksom på, at statschefernes opbakning på Göteborg topmødet til kommissionsmeddelelsen Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur af Kommissionen opfattes som mandat til en række nye uddannelsespolitiske initiativer, som vi har set med Kommissionens nye foranstaltninger d. 17.1.18 og som følges op med flere initiativer i foråret.

Det er et gennemgående træk, at Kommissionen i udviklingen af vores uddannelsessystem understreger, at vi både skal udvikle dets kvalitet og dets evne til at inkludere og sikre, at ingen lades tilbage. Her er der grund til at fremhæve, at både EU og OECD i flere undersøgelser det sidste halve år har pointeret, at Danmark ikke er god til at sikre, at etniske børn i Danmark - både 1. og 2. generation - ligger synligt under niveau i forhold til danske elever. Danmark bør derfor støtte en styrket indsats for et mere inkluderende uddannelsessystem i den videre udvikling og opfølgning.”

Kommunernes Landsforening (KL):

”Her vil KL foreslå, at regeringen i tillæg til de nuværende pointer understreger betydningen af det praksis- og anvendelsesorienterede i grundskolen.”

FTF:

”FTF er enig i, at uddannelse er en national kompetence, og at de enkelte forslag fra Kommissionen må vurderes nøjere. Det er imidlertid samtidig vigtigt at understrege, at det europæiske samarbejde om uddannelsespolitikken skal have høj prioritet, fordi uddannelsesindsatsen – i samspil med andre politikområder - er helt afgørende for at løse mange af de udfordringer, som Europa og de enkelte medlemslande står med. Det gælder bl.a. den fortsatte høje ledige blandt unge og voksne i flere medlemslande, behovet for at sikre tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft, uddannelsernes bidrag til vækst og innovation og ikke mindst deres rolle i at modgå radikalisering. Et styrket europæisk uddannelsessamarbejde kan bidrage væsentlig til bl.a. at udveksle bedst practice på disse områder.”

Danske Lærerorganisationer International (DLi):

”Kommissionens meddelelse af 14. november 2017, som ligger til grund for den uformelle drøftelse af uddannelse og kultur mellem stats- og regeringschefer ved Det Sociale Topmøde den 17. november 2017 i Göteborg og efterfølgende ved Det Europæiske Råds møde den 14. december 2017 er særdeles omfattende og initiativerne beskrevet i meddelelsen, bortset fra dem der blev offentliggjorte den 17. januar 2018, kendes endnu ikke i detaljen.

Det fremgår af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i december 2017, at:

”Det Europæiske Råd anmoder også Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne om at undersøge mulige foranstaltninger til håndtering af:

- færdigheds- og kompetenceudfordringerne i forbindelse med digitalisering, cybersikkerhed, mediekendskab og kunstig intelligens
- behovet for en tilgang til uddannelse, der er inklusiv, baseret på livslang læring og innovationsdrevet

Dette er væsentlige fokuspunkter, men der er behov for at man inddrager de relevante aktører i uddannelsessektoren i en nærmere drøftelse om disse – både på europæisk og nationalt niveau inden for rammen af den sociale dialog.

Det forhold at stats- og regeringscheferne har drøftet disse uddannelsespolitiske initiativer inden undervisningsministrene har haft mulighed for det inden for rammen af ministerrådet, må indikere, at der er en vis politisk bevågenhed på uddannelse, hvilket naturligvis er positivt. Det forhold at stats- og regeringscheferne vurderer, at det er relevant at drøfte uddannelse i en EU-sammenhæng, som Det Europæiske Råd, må betyde, at der er en generel opfattelse blandt regeringslederne om at EU kan bidrage positivt på området. DLI ønsker derfor, at der arbejdes for en tydelighed i forhold til hvilke sammenhænge og med hvilke midler, at det europæiske samarbejde kan og skal anvendes, samt at det tydeliggøres hvilke sammenhænge hvor et europæisk samarbejde ikke skal anvendes.

Det er af afgørende betydning, at aktørerne i uddannelsessektoren (herunder også dagtilbudsområdet), bliver inddraget tidligt i den politiske proces i forhold til særligt første bullet point vedrørende ”færdigheds- og kompetenceudfordringerne i forbindelse med digitalisering, cybersikkerhed,

mediekendskab og kunstig intelligens”. Udviklingen på dette område går meget stærkt, og der er behov for en klar politik på området byggende på en dialog med pædagoger, lærere, undervisere og skole-/uddannelsesinstitutionsledere samt forskere og eksperter på området. Vi har allerede nu set eksempler i Danmark på, at der er et behov for dette. Det er således helt afgørende at en sådan dialog iværksættes både på nationalt og EU-niveau.”

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til, at uddannelsesområdet gennem DER-konklusionerne har fået en styrket bevågenhed på EU's dagsorden.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fokus for den politiske drøftelse og vil i sit indlæg understrege, at uddannelse er national kompetence, og at den europæiske merværdi for de enkelte forslag bør vurderes grundigt. Endvidere vil regeringen fokusere på at styrke mere strategiske samarbejder mellem uddannelsesinstitutionerne på tværs af EU med henblik på at styrke uddannelsernes kvalitet og relevans. Endelig vil regeringen hilse et styrket fokus på sproglæring velkomment.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Statsministeren forelagde mødet i Det Europæiske Råd den 14. december 2017 for Folketingets Europaudvalg den 13. december 2017.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om *Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur* den 13. december 2017.